

REZUMATE

Volumul IX, Nr. 2 (18)/2018

Articole științifice

TEORIE, ISTORIE ȘI CRITICĂ LITERARĂ

Columna lui Traian povestită: o avanpremieră a Lecțiilor americane calviniene

Corina-Gabriela Bădeliță

Rezumat:

Lucrarea se concentrează asupra eseului *Columna lui Traian povestită*, ce face parte din ultima colecție publicată de însuși scriitorul italian, Italo Calvino. Este, prin urmare, o operă de maturitate. Scopul analizei noastre este dublu: în primul rând, dorim să facem cunoscută „lectura” pe care Calvino o face Columnei lui Traian – această „epopee în piatră, una dintre cele mai extinse și perfecte narațiuni figurative care se cunosc” –, o lucrare puțin cunoscută publicului larg. În al doilea rând, dorim să subliniem meritele literare ale acestui eseu scurt, dar foarte dens și reprezentativ pentru modul de a face literatură al scriitorului italian. Eseul ilustrează, de asemenea, recomandările lui Calvino pentru literatura noului mileniu: lejeritate, rapiditate, exactitudine, vizibilitate, multiplicitate.

Cuvinte-cheie: Italo Calvino, *Columna lui Traian*, narațiune figurativă, eseu vizual, testament literar

Eternitatea damnată a dorinței și a fricii în Echilibru fragil

Samira Sasani
Elham Haghrezaei

Rezumat:

Echilibru fragil de Edward Albee este o piesă despre frică și amenințare. Personajele din această piesă ilustrează o teamă necunoscută față de lumea exterioară și încearcă să-și păstreze *status quo*-ul. Simțul comunicării este legat de un comportament protector ce duce la evitarea oricărui străin. Teoria lui Laing despre starea schizoidului și a identităților divizate care îi torturează existența a devenit cadrul cu ajutorul căruia studiul de față va demonstra cum complicitățile în acțiune creează identități divizate și cum aceste identități se regăsesc în întâlnirea lor cu lumea reală. În acest articol, am încercat să demonstrăm cele mai profunde niveluri ale relațiilor dintre personajele piesei, studiind amănunțit forțele contradictorii care acționează în lumea interioară a fiecărui personaj, fapt care determină comportamentele lor, în mod ironic, opuse și incompatibile. Prezentul studiu va mai dezvălui cum măștile acționează ca instrumente importante spre a proteja existența personajelor de amenințarea factorilor externi. Aceste personaje schizoide suferă, se confruntă și se comportă diferit în raport cu ruptura lor interioară și conflictul ce rezultă din ele, astfel încât principala lor preocupare va fi să-și apere existența.

Cuvinte-cheie: Edward Albee, *Echilibru fragil*, R. D. Laing, identitate divizată, sinele și ceilalți

Teatrul cruzimii și dramaturgia anilor '50

Claudiu Margan

Rezumat:

Scena anilor '50 aduce o nouă estetică, percepută inițial ca o amenințare la adresa teatrului însuși. Multe voci s-au grăbit să vorbească despre moartea reprezentației, despre o estetică finală, despre ateatru, dar timpul a dovedit că nu este vorba decât de o aliniere a artei reprezentației la exigențele societății contemporane. Ideea cruzimii în teatru, enunțată de Antonin Artaud și transformată în estetică de către dramaturgii anilor '50, înseamnă nu doar necesitatea efectului de șoc al noului teatru pentru a realiza o legătură reală cu auditoriul, așa cum apare adesea în critica literară, ci și o înțelegere a teatrului ca teatru al vieții, ca formă esențială de cunoaștere.

Cuvinte-cheie: dramaturgie, estetică, teatru experimental, Artaud, reprezentație, absurd

Orbul conducându-l pe orb: Hemingway și Fitzgerald în *Sărbătoarea de neuitat*

Dan Horațiu Popescu

Rezumat:

Lucrarea urmărește să identifice imaginile și episoadele – în textele pe care Hemingway i le dedică lui Scott Fitzgerald în *Sărbătoarea de neuitat* – care relevă jocul *memoriei* și al *iertării de sine*, subliniind astfel valoarea terapeutică a acestor texte pentru autor. Rememorând evenimente din Parisul anilor '20, el expune nu doar propria-i vulnerabilitate, ci în egală măsură pe aceea a lui Fitzgerald. Mai puțin evidentă din cauza compulsiei de dominare la Hemingway, dar aproape izbitoare datorită „dorinței complementare a lui Fitzgerald de a fi dominat”, vulnerabilitatea (ambilor) indică grade diferite de comportament autodestructiv. Târzia conștientizare a acestui fapt de către Hemingway și încercările sale de a-l proteja pe Fitzgerald, atât fizic cât și textual, ridică semne de întrebare cu privire la cine vorbește, cine răspunde și cine ascultă, asupra încrederii critice în mărturia individuală, o întreagă „hermeneutică a suspiciunii” formulată cândva de Ricoeur cu referire la psihanaliză. Este scopul narațiunilor lui Hemingway, din acest punct de vedere, unul al amintirilor împăcate și fericite? Sau nu?

Cronotopul rabelaisian al creșterii, conceput de Bahtin, este de asemenea angajat în analiza deambulărilor lui Hemingway și Fitzgerald pe terenul de joacă al Parisului anilor '20. Crește cu adevărat tot ce este „bun” – mâncare, băutură, sex, frumusețe, arta scrisului – în acele secțiuni din *Sărbătoarea de neuitat*? Și scade până la extincție tot ceea ce este „rău” pe măsură ce scriitorul înaintează pe fluxul rememorărilor sale? Reușește cititorul să se miște în același ritm? Seriile rabelaisiene funcționale în povestiri – ale corpului uman, ale băuturii și beției, seriile sexului și ale morții, etc. – se intersectează și ne vorbesc despre complexitatea unui text care este departe de a fi o lumină blândă asupra unor experiențe existențiale din tinerețe.

Cuvinte-cheie: Fitzgerald, vulnerabilitate, amintiri împăcate, cronotop rabelaisian

LINGVISTICĂ, STILISTICĂ ȘI TRADUCTOLOGIE

Despre expresii verbale și idiomuri în română și engleză

Manuela Margan

Rezumat:

Acest articol tratează o abordare comparativă a structurilor verbale ale unităților frazeologice în engleză și română, deoarece acestea ridică adesea probleme serioase vorbitorilor nonnativi datorită traducerii lor.

Scopul acestui studiu este de a atrage atenția asupra similitudinilor frazeologice între cele două limbi, dar, în același timp, și de evidențierea diferențelor și dificultățile ridicate de echivalarea acestora.

Cuvinte-cheie: construcție verbală, verb, sintagmă, unitate frazeologică, cogațiune, înțeles, limbă

STUDII SOCIALE ȘI EDUCAȚIONALE

Studiu diacronic al secțiunilor introductive

Fatemeh Bagheri
Liming Deng

Rezumat:

Am analizat secțiunile introductive a 180 de teze de doctorat din ultimii 50 de ani pentru a urmări schimbările survenite în utilizarea markerilor interactivi. Aceștia sunt folosiți de autori pentru a ghida cititorul de-a lungul lecturii. Folosirea intensivă a acestor markeri fac textul mai lizibil, pe când o utilizare redusă indică faptul că respectiva operă este dedicată unui auditoriu specializat. Folosind modelul de metadiscurs al lui Hyland (2005) am analizat corpusul model de 262,564 de cuvinte (bazat pe discipline socio-umane și reale) în trei intervale: 1966, 1986, 2016. Concluziile studiului confirmă că, datorită folosirii reduse a markerilor interactivi în secțiunile introductive ale corpusului, genul este mai degrabă destinat unei comunități specializate și nu publicului larg. În ceea ce privește disciplinele analizate, nu a fost găsită nicio diferență, în afară de tendințele generale de schimbare înregistrate de disciplinele reale (pozitiv) și cele socio-umane (negativ).

Cuvinte-cheie: secțiuni introductive, metadiscurs interactiv, schimbări diacronice, scriere academică, deosebiri la nivel de disciplină

Intelectualii, școala și nașterea națiunii române în Transilvania

Flavius Ghender

Rezumat:

Identitatea națională a românilor s-a conturat în ultima parte a secolului al XVIII-lea și s-a format în secolul al XIX-lea. Imaginarea națiunii române este opera intelectualilor care au definit comunitatea națională, au construit identitatea culturală și apoi identitatea politică. După cucerirea habsburgică, Biserica Greco-Catolică a favorizat formarea unei noi generații de intelectuali care a contribuit la formarea conștiinței naționale, dincolo de granițele confesionale. Școala Ardeleană a stabilit fundamentul națiunii române, jumătate de secol mai târziu. Generația revoluționară de la 1848 a imaginat națiunea dincolo de granițele sociale și confesionale, a mobilizat țărănimea și orășenii pentru a îndeplini obiective naționale. Identitatea națională a românilor din Transilvania s-a format într-o manieră competitivă, ca răspuns la imaginea ostilă a străinilor, în special în competiție cu ideologia națională a maghiarilor.

Cuvinte-cheie: națiune, naționalism, conflict etnic, cultură, intelectuali

Literația multimodală media și competențele transversale. Textul multimodal în noul curriculum de Limba și literatura română pentru gimnaziu

Eva Monica Szekely

Rezumat:

Pe baza unor lucrări în domeniul alfabetizării multimodale din spațiul anglo-saxon care au fost luate în considerare în noua concepție a programelor de Limba și literatura română pentru gimnaziu, noțiunea de alfabetizare multimodală, concept propus inițial de Gunter Kress și Carey Jewitt (Institutul de Educație al Universității din Londra, 1994–2005) și Maureen Walsh (2009) are două dimensiuni care intenționează formarea unui elev/student „multimodal literat”. Prima dimensiune ar fi „alfabetizarea media” subliniind astfel nevoia de alfabetizare pentru producerea și accesarea informațiilor multimodale (care combină mai multe resurse semiotice, de exemplu limbaj verbal, gest, imagini), iar a doua se referă la recunoașterea faptului că experiența de predare și învățare este intrinsec multimedială și multimodală. O consecință importantă a acestui mod de a înțelege/reprezenta cunoașterea o constituie extinderea câmpului semantic al noțiunii de text(e): orale și scrise, continue și discontinue, multimodale.

Cuvinte-cheie: alfabetizarea multimodală, resurse semiotice, cunoștințe multimodale, text multimodal

Instituția funcției și a funcționarului public în România, conform legislației actuale

Petru Tărchilă

Rezumat:

Totalitatea funcțiilor și responsabilităților, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării atribuțiilor legale de putere publică de către administrația publică centrală, administrația publică locală și de către toate autoritățile administrative autonome, desemnează instituția funcției publice. Tot legislația în vigoare definește funcționarul public drept acea persoană fizică, numită în condițiile legii într-o funcție publică în România, care desfășoară activitățile prevăzute de actele normative în vigoare, activități care implică exercitarea prerogativelor de putere publică. Totalitatea funcționarilor publici din cadrul administrației publice centrale și locale, cât și din cadrul autorităților administrative autonome constituie Corpul funcționarilor publici din România. Funcțiile publice de stat sunt stabilite și avizate potrivit legii, în cadrul ministerelor, organelor de specialitate ale administrației publice centrale, precum și în cadrul autorităților administrative autonome. Funcțiile publice teritoriale sunt stabilite și avizate, potrivit legii, în cadrul instituției prefectului, serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale. Funcțiile publice locale sunt stabilite și avizate, potrivit legii, în cadrul aparatului propriu al autorităților administrației publice locale și al instituțiilor publice subordonate acestora.

Cuvinte-cheie: funcție publică, funcționar public, administrație publică, înalți funcționari publici

Literatura britanică în perioada comunistă. Ultimul deceniu: 1980–1989

Toma Sava

Rezumat:

În contextul studiilor dedicate liberalizării pieței culturale românești după căderea regimului comunist, articolul oferă o sursă directă de date asupra activității editoriale din perioada 1980–1989 în ceea ce privește publicarea de traduceri din literatura britanică. Informația oferită permite avansarea unei imagini de ansamblu asupra ceea ce însemna, concret, literatura britanică în viziunea editurilor autohtone.

Cuvinte cheie: canon editorial, Shakespeare, literatură cultă, traduceri, literatură britanică.